

Ministrui p. Rimantui Šadžiui
Lietuvos Respublikos finansų ministerija
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius
Lietuva

2013 m. sausio 11 d.

Dėl: Pastatų renovacijos, užtikrinančios energijos naudojimo efektyvumą, programos teigiamai prisideda prie viešųjų finansų stiprinimo

Gerbiamasis Ministre,

Šiuo metu dažnai paminimas itin ekonomišką būdą, galintį teigiamai prisidėti prie Lietuvos Respublikos viešųjų finansų stiprinimo; šis būdas, o konkrečiau – investicijos į ambicingas pastatų renovacijos, užtikrinančios energijos naudojimo efektyvumą, programas, skirtas esamų pastatų atnaujinimui, neabejotinai gali duoti ne tik socialinės naudos, bet ir saugoti bei puoselėti aplinką. Todėl visuotinis daugiabučių namų renovavimas ir modernizavimas įtrauktas į neatidėliotinus naujosios Vyriausybės veiklos prioritetus.

Rašau jums aljanso „Atnaujinkime Europą“ ir joje dalyvaujančių 21 įmonių ir asociacijų partnerių vardu. Šiuo metu siekiame sudaryti tinkamas sąlygas, kad būtų galima iki 2050 m. 80 proc. sumažinti energijos poreikį ES pastatams lyginant su 2005 metais. Jeigu Jūs ir kolegos iš Jūsų vyriausybės atsižvelgsite į toliau pateiktą informaciją, tai bus reikšmingas žingsnis ne tik siekiant mūsų tikslo – įgyvendinti veiksmingas renovacijos programas, bet ir puiki paskata skatinti Lietuvos ekonomikos augimą.

Mūsų patirtis šiuo metu vykdomų energijos naudojimo efektyvumo programų srityje rodo, kad bet kurios valstybės vyriausybės investuotas 1 euras užtikrina iki 5 eurų viešųjų finansų grąžą trumpuoju laikotarpiu, kartais – net per vienerius metus. Tai jau patvirtino Vokietijos ir Airijos šalių pavyzdys. Remdamasi šiais rezultatais, ekspertai iš „Copenhagen Economics“ atliko svarbų tyrimą „Atnaujinkime Europą“ užsakymu; tyrime buvo tiksliai apskaičiuota, kokia bus **įvairialypė investicijų į pastatų renovaciją, užtikrinančią naudojimosi energijos efektyvumą, nauda**, išreikšta gryniaisiais pinigais, ir padaryta svarbiausia išvada: jeigu daugiau valstybių ryšis priimti ambicingus pastatų atnaujinimo planus, valstybės pajamos kartu su bendrojo vidaus produkto (BVP) augimu artimiausiu metu didės. Išsamesnė informacija pateikta pridedamame priede.

Ataskaitoje taip pat nurodyti keturi **visiškai nieko nekainuojantys veiksmai**, kurių gali imtis Jūsų valstybės vyriausybė šiai naujai ir perspektyviai rinkai skatinti:

1. Apibrėžti nuomos reguliavimą, kad nuomotojai ir nuomininkai galėtų pasidalyti veiksmingai energiją naudojančių pastatų renovacijos teikiama nauda.
2. Pertvarkyti valstybei priklausančių pastatų biudžeto valdymą, siekiant ilgalaikių investicijų ir pastatų renovacijos perspektyvų. Tai sumažins ilgalaikės valstybei priklausančių pastatų eksploatavimo sąnaudas.
3. Atsisakyti tam tikrų mokesčių mokėjimo sąlygų, taikomų pastatams šildyti ir elektros energijai naudoti, arba jas palengvinti, kad efektyviai energiją naudojančių pastatų renovacija taptų patrauklesnė ir būtų surenkamos didesnės tiesioginės pajamos į valstybės biudžetą.
4. Įgyvendinti tinkamai parengtas dalijimosi rizika programas, kuriomis būtų siekiama padėti vyriausybei ir privačių pastatų savininkams sutaupyti lėšų ir atlyginti galimas itin nedideles biudžeto išlaidas.

Kadangi šiuo metu prasta ekonomikos padėtis susiklostė daugelyje ES valstybių, manome, kad dabar tinkamiausias laikas apsispręsti ir nedelsiant imtis šių programų įgyvendinimo pirmiausia todėl, kad, remiantis parengtos ataskaitos duomenimis, Europai pavyks pasiekti struktūrinį BVP lygį tik po ketverių ar penkerių metų. Vadinasi, susidarė idealios sąlygos imtis investicijų į rimtą pastatų renovaciją, nes darbo rinkos pajėgumas šiuo metu išnaudojamas nepakankamai, o daugelyje valstybių narių **finansavimo išlaidos kaip niekada nedidelės**. Pagrįsti duomenys, pateikti „Copenhagen Economics“ atliktame tyrime, rodo, kad dėl renovacijos sutaupyta energija duos tiesioginės naudos dabar gerokai susilpnėjusiems viešiesiems finansams.

Sudėjus visą apskaičiuotą ES naudą, „Copenhagen economics“ preliminariai vertina, kad, įgyvendinus efektyviai energiją naudojančių pastatų renovacijos programas, pavyktų **sukurti iki 1 480 000 darbo vietų**, padidinti BVP iki 291 mlrd. eurų iki 2017 m. ir suteikti iki **39 mlrd. eurų ilgalaikę metinę naudą** viešiesiems finansams.

Prie šio laiško pridėdame išsamią ataskaitą, parengtą PDF formatu, tačiau jeigu pageidausite, atsiųsime Jums ir keletą spausdintų tyrimo egzempliorių.

Taip pat norėdami išsamiau aptarti, kaip Lietuva galėtų geriausiai pasinaudoti šia galimybe, siūlytume surengti susitikimą ir pasidalyti nuomonėmis bei įžvalgomis dėl galinčių kilti klausimų ar uždavinių, spręstinių su Jumis ar kitomis institucijomis.

Su pagarba

Adrian Joyce
Kampanijos direktorius

Kampanijos „Atnaujinkime Europą“ įmonės ir asociacijos partnerės (2013 m.) yra:

Priedas

Pagrindiniai per „Copenhagen Economics“ atliktą tyrimą gauti duomenys pagal trumpąjį ir išsamųjį energijos naudojimo efektyvumo scenarijų rodo, kad:

- Surinkta daug įrodymų, kad esant dabartinėms energijos kainoms efektyvų energijos naudojimą užtikrinanti pastatų renovacija paprastai atsiperka.
- ES valstybės narės gali skatinti ekonomikos augimą: sukurti **760 000–1 480 000 darbo vietų** ir **BVP padidinti iki 153–291 mlrd. eurų**, ir tai visų pirma priklausys nuo investicijų masto. Tai prilygtų **1,2–2,3 proc. ES BVP**. Ši nauda atsiranda dėl padidėjusios ekonominės veiklos svarbiausiuose susijusiuose sektoriuose. Nauda, kurią duos ekonomikos augimas, laikoma pirmine nauda, ypač dėl išaugusio veiklos masto ekonomikos nuosmukio laikotarpiu.
- Plati veiksmingą energijos naudojimą užtikrinanti pastatų renovacija suteiks daug antrinės naudos, pvz., užtikrins **mažesnes valstybės dotacijų išlaidas ir geresnę šalies gyventojų sveikatą** dėl mažesnės oro taršos ir pastovaus komforto sąlygų patalpose; abu šie veiksniai taip pat sumažins stacionare gydymų ligonių skaičių ir padidins darbuotojų darbo našumą.
- Antrinė nauda pasireikš **ilgalaike 104–175 mlrd. eurų metine nauda visuomenei** 2020 m., ši nauda visų pirma priklausys nuo investicijų masto: **52–75 mlrd. eurų dėl mažesnių sąskaitų už energiją**, ne mažiau kaip **9–12 mlrd. eurų antrinės naudos** dėl mažesnių išlaidų dotacijoms ir mažesnės oro taršos, gaminant energiją. **Nauda sveikatai dėl komfortiškų gyvenimo sąlygų patalpose siekia 42–88 mlrd. eurų** per metus, t. y. tiek pat, kiek ir sutaupytos energijos vertė! Nauda žmonių sveikatai yra akivaizdi, tačiau sunkiai įvertinama ir apskaičiuojama.
- Spartėjantis atsigavimas per artimiausius trejus penkerius metus, per kuriuos ir toliau prognozuojamas aukštas nedarbo lygis, turės tiesioginį teigiamą poveikį surenkamoms pajamos į valstybės biudžetą. Yra pagrįstų įrodymų, kad 2012–2017 m. **valstybės pajamas galima padidinti iki 67 ar net 128 mlrd. eurų**, atsižvelgiant į investicijų mastą, o tai atitinka **0,5–1 proc. ES BVP**. Tai bus tiesioginė tvaraus augimo suteikta nauda ekonomikos nuosmukio laikotarpiu. Be pirminės naudos dėl sustiprėjusio ekonomikos augimo, **valstybės biudžetas per metus pasipildys 29–39 mlrd. eurų** dėl sutaupytų grynųjų pinigų, turėsiančių tiesioginį poveikį ir valstybės išlaidoms.